

LAHARI COMMUNIQUE

Volume : 29
Issue : 11
February 2018

Its Unique

Concurrent finding on facts binding in nature

Concurrent finding of facts based upon appreciation of evidence is binding in nature on High Courts and Supreme Court, opined the apex Court recently. This rule is strongly apply ".....when these findings were neither found to be perverse to the extent that no judicial person could ever record such findings nor these findings were found to be against the evidence, nor against the pleadings and lastly, nor against any provision of law", observed the Court.

The apex Court was considering an appeal with special leave challenging the judgment and decree of Punjab and Haryana High Court which had upheld concurrent finding of facts against plaintiff.

Haryana Development Authority had allotted a piece of industrial land in favour of certain Ved Prakash Kakaria. It was averred by Plaintiff-Suresh Kumar that Ved Prakash had entered into an agreement to sell the said land in favour of plaintiff. It was also averred that

29th year of publication

"Allow" or "Reject": Superior Court cannot compel lower Court

A superior Court cannot compel lower Court to pass a 'particular order' ruled, the apex Court recently. "No superior Court in hierarchical jurisdiction can issue direction/mandamus to any subordinate Court commanding them to pass particular order on any application filed by any party", ruled the Court.

The power of higher Court is limited to pass such order which are required to be passed in exercise of appellate or revisional powers and not to compel lower Court to "allow" or "reject" a prayer made by any party, observed the Court. It is "...for appellate Revisionary Court to decide as to what orders need to be passed in exercise of its Appellate/Revisionary jurisdiction", only said the Court disallowing the order of Rajasthan High Court that had under its revisionary jurisdiction directed a Sessions Court to a allow bail application on the same day when it was moved.

A Sessions Court in Savai Madhopur had issued non bailable warrant against certain persons by allowing the application filed by complainant under Sec. 193 of the Code of Criminal Procedure. The order was passed to secure before the Court presence of certain persons not named in the Charge Sheet. Feeling aggrieved, the persons so summoned approached the High Court invoking its revisionary jurisdiction. The High Court allowed the revision petition in part and set aside a part of the order that had issued non bailable warrant. The High Court then went on to direct the

'Custom should be strictly proved': SC

If a Custom pleaded by a party to legal proceedings is at variance with general law, it should be strictly proved, ruled the Supreme Court recently. Explaining what is 'strict proof' in this context, the Court ruled that proof should be 'with all its requisites to satisfaction of Court in most clear and unambiguous manner'.

Throwing the burden of proof of custom on the one who pleads it, the Court made clear that

Long pending litigation a mitigating factor

Supreme Court in a criminal appeal considered long pending litigation as a mitigating circumstance.

Each mitigating circumstance persuade sentencing Court to impose lesser punishment.

In the appeal on hand criminal case before the Sessions Court and appeal before the High Court had consumed 37 years. Lapse of period was considered as mitigating circumstance by the apex Court. "...having regard to the time consumed in the litigation (37 years)...", the Court was inclined to limit the jail term of an accused to the period of incarceration undergone by him as under trial prisoner.

In the same appeal, the apex Court considered effect of Sec. 428 of the Code Criminal Procedure on set off. Sec. 428 confers certain benefit to convicted person by providing for set off the period of detention spent in jail as under trial or as convict. Set off is available only if he/she has been in jail in connection with the same offence. The Court borrowing from its earlier decision of three judge bench in *Najakat Ali Mubarak Ali* case of 2001 recognised two requisites postulated in Sec. 428 of the Code. Firstly, during the stage of investigation, enquiry or trial of a particular case the prisoner should

Summoning document: power wide

Examining the width of power of Court under Sec. 91 of the Code of Criminal Procedure, the apex Court recently said that Courts have power that could be exercised even in respect to the document not part of charge sheet. Making it clear the Court said that if trial Court is satisfied that there is material of sterling quality which has been withheld by investigator/prosecutor, Court is not helpless in summoning or relying upon the same even if the document is not part of charge sheet.

Sec. 91 allows criminal Courts to summon any

"Allow" or "Reject" ...

petitioners to surrender before the Sessions Court and further directed the Court to "consider and allow" the bail application of the petitioners on the same day as and when it was moved. This order of the High Court was under challenge before the apex Court.

To examine the legality of this order the apex Court turned its attention to the types or orders that could be passed by superior Courts which are in the nature of directions. When an appeal or revision petition has been preferred by a party aggrieved by order of lower Court, "...it is ... for the Appellate/revisionary Court to decide as to what orders need to be passed in exercise of its Appellate/Revisionary jurisdiction", observed the Court. Even if superior Court decides to remand case to lower Court, it is not for the superior Court to direct the lower Court to pass a particular order of 'allowing' or 'rejecting' prayer, held the apex Court. If any such directions are issued, "...it would amount to interfering in the discretionary power of the subordinate Court", said the apex Court. "Such order is, therefore, not legally sustainable", emphatically ruled the apex Court.

Furnishing reasons for its order, the Supreme Court said that it is the sole discretion of the Sessions Judge to find out while hearing the bail application as to whether any case on facts is made out for grant of bail or not. In either case the Sessions Judge has to apply his independent judicial mind keeping in view the facts involved in the case and legal principles applicable thereto, observed the Court. In the present case the High Court judge "...failed to keep in his mind this legal principle", lamented the Court. "The judicial independence of every Court in passing the order in cases is well settled. It cannot be interfered with by any Court including superior Court", ruled the apex Court. "...once such direction had been issued by the High Court then what was left for the Sessions Judge to decide except to allow the directions of the High Court and grant bail ..." wondered the Court.

Disagreeing with the order impugned in the appeal, the apex Court ruled, "...the High Court had no jurisdiction to direct the Sessions Judge to "allow" the application for grant of bail".

Long pending litigation...

have been in jail at least for certain period, secondly, he should have been sentenced to a term of imprisonment in the same case. Court noticed that if these two conditions are satisfied then the operative part of the provision comes into play that is if the sentence of imprisonment awarded is longer than the period of detention undergone by him/her during the stages of investigation, enquiry or trial, the convicted person need to undergo only the balance period of imprisonment after deducting the earlier period from the total period of imprisonment awarded.

Certain Tribhuvan and five other persons were charged for having committed the offences punishable under Sec. 304, Part I and Sec. 325, causing death of Ram Lagan and voluntarily causing grievous hurt to others. Of them there was no evidence against Tribhuvan and another for causing the death of Ram Lagan. They were only convicted for an offence punishable under Sec. 325, IPC. The trial Court imposed a sentence of four year's of RI on Tribhuvan. In appeal, the High Court reduced Tribhuvan's punishment to fine of Rs.10,000/- in default of payment of fine, to undergo RI for one year.

Considering the evidence against Tribhuvan the apex Court came to the conclusion that the order of the High Court in setting aside the entire jail sentence is not right. It also felt that the High Court had no jurisdiction to fully set aside the jail sentence and substitute it by imposing only fine of Rs.10,000/- Therefore, the apex Court sentenced Tribhuvan to jail term already spent by him as under trial prisoner and retained the fine imposed on him by the High Court.

Custom...

'whoever sets up plea of existence of any custom has to discharge onus of proving it'.

Explaining general rule with regard to custom, the Court observed that there is presumption that law prevails. It is therefore, the Court said that 'when claim of custom is against such general presumption, then whoever sets up plea of existence of presumption' has to prove it.

A question arose before a trial Court in Maharashtra as to whether certain Ratanlal was the adopted son of late Govardhandas Laxmichand Samsuka. Sundarabai Govardhandas Samsuka after the death of her husband sought declaration that Ratanlal is not the adoptive son of her late husband Govardhandas and for consequential reliefs. The trial Court declined to grant such declaration and came to the conclusion that Ratanlal was in fact the adopted son of Govardhandas. In the appeal before the Bombay High Court, the appellate Court held that 'the factum of adoption was not proved with cogent evidence'.

In the appeal to the Supreme Court one of the questions that fell for consideration of the Court was "Whether the person who alleges the existence of Custom need not prove the same because it is judicially accepted?"

This question fell for Court's consideration because it was not the plaintiff in the case but the defendant, the so called adoptive son had pleaded a custom to assert his adoption. But the trial Court had wrongly placed the burden on the defendant to prove that such a custom does not exist.

The apex Court noted that there are many types of customs, general customs, local customs and tribal customs, etc., It also noted that the burden of proof for establishing a type of custom depend on the type and extent of usage. Court refused to consider a mere practice as custom. Custom should have characteristics of a genuine custom, that it should be "...accepted willfully as having force of law...". The Court further pronounced "The acts required for establishing of customary law ought to be plural, uniform and constant".

Having recorded its findings on types of customs, proof of custom, the Court then turned its attention to evolution of custom. It held that custom evolve by conduct. It is for this reason the apex Court declined to accept judicially accepted practice as proof of custom. "Custom evolves by conduct, and it is therefore, a mistake to measure its validity solely by the element of express sanction accorded by Courts of law".

The Court opined that customs are generally 'non litigation in origin'. Explaining the same, the Court said, "They arise not from any conflict of rights adjusted, but from practices prompted by the convenience of society'. It is for this reason that the Court declined to accept judicial accepted custom as having binding force. The Court however, did not completely ignore a judicial decision recognising a custom as proof of any custom. The Court accepted it to be "relevant". The Court further said that it may be relevant, but it is not indispensable for establishing a custom. The relevant test, recognised the Court is to see whether "...the custom has been acted upon by a Court of superior or co-ordinate jurisdiction in the same jurisdiction to the extent that justifies the Court, which is asked to apply it..."

Turning on to the facts and circumstances of the case on hand the Court declined to consider the custom pleaded by the defendant as having of the standards fixed above. Having come to this conclusion, the Court over turned the finding of the trial Court and upheld that of the High Court.

For Lahari Legal Service & subscription contact:

K. Suryanarayan Rao - 9845529448

Anu Chengappa - 9980047780

C.M Kemepegowda - 9844180988

ಲಹರಿ ಸಂವಾದ

ಸಂಪುಟ : ೧೭

ಸಂಚಿಕೆ : ೧೧

ಶಾಲವಾಹನ ಶಕ ೧೯೩೯, ಶ್ರೀ ಹೇಮಲಂಬ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ, ಮಾಘ-ಫಾಲ್ಗುಣ

ಪುಟ ೧: ತಿಂಗಳ ಸುದ್ದಿ

ಪುಟ ೨: ಸುದ್ದಿ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾನೂನು,

ಪುಟ ೩: ಸುದ್ದಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಂಗಳದಿಂದ

ಪುಟ ೪: ಸುದ್ದಿ

ತೀರ್ಪಿನ ನಂತರವೂ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಅನುಮತಿ

ಮೋಟರ್ ವಾಹನ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಆಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪೀಲು ನಿರ್ಣಯ ಆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಆದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸಬಾರದು ಎಂದಿದೆ.

“ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲುವುದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಆದ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತುವ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯ ಸರಿಪಡಿಸುವ ಅದರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ” ಎಂದಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತೀರ್ಪಿನ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಆದ ಬೆರಳಜ್ಜಿನ ತಪ್ಪನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಅನುಮತಿಸಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅಶೋಕ ಗೋಲ್ಡ್‌ನ್ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಮೃತರ ತಂದೆ, ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮಗ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಮುಂದೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಿಸಲು ಕೇಳಿದರು. ಮೃತರ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸು ಬೆರಳಜ್ಜಿನವಾಗಿ ಎರಡು ತಪ್ಪಾಗಾದವು. ಮೊದಲನೇ ಕ್ಲೇಮುದಾರರ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸು ತಪ್ಪಾದವು. ಈ ತಪ್ಪನ್ನು ಯಾರೂ ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ ಆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಲೇಮುದಾರರ ಪರ ತೀರ್ಪು ಹೊರಡಿಸಿ ಎದುರುದಾರ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ ರೂ.೨೭,೧೭,೦೦೦=೦೦ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶಿಸಿತು.

ಈ ತೀರ್ಪನ್ನು ನಿಗಮ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದು ಯಶಸ್ವಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆಜ್ಞೆಯೂ ತಪ್ಪಾದ ಮೊದಲ ಕ್ಲೇಮುದಾರನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಅದಾದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ (ಆಗ ಬಹುಶಃ ಮೊದಲ

೧೭ನೇ ವರ್ಷದ ಪ್ರಕಟಣೆ

ವಾದ ಪತ್ರದ ತಿರಸ್ಕರಣೆ-ಯಾವುದೆ ಹಂತದಲ್ಲೂ

ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಆಜ್ಞೆ ೭ ನಿಯಮ ೧೧ ರಂತೆ ವಾದ ಪತ್ರವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದಾವಾದ ಯಾವುದೆ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಚಲಾಯಿಸಬಹುದು ಎಂದಿದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ದ್ವಿಸದಸ್ಯ ಪೀಠದ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಪೊಂದು.

ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲ ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ನಿವೃತ್ತ ನೌಕರರೊಬ್ಬರ ವಿರುದ್ಧ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗದ ಆಪಾದನೆ ಹೊರಿಸಿ ಅದರ ವಸೂಲಾತಿಗಾಗಿ ದಾವಾ ಹೂಡಿತು. ಈ ದಾವಾ ತಡವಾಗಿ ಹೂಡಿದ್ದಾಗಿದೆ, ಅದು ನಿಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಆಜ್ಞೆ ೭ ನಿಯಮ ೧೧ ರಡಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ವಾದ ಪತ್ರವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಪೀಲು ಬಂದಿತ್ತು.

ಈ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂಹಿತೆಯ ಆಜ್ಞೆ ೭ ನಿಯಮ ೧೧ ಅಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ನಿಯಮ (ನಾಗರಿಕ ನಿಯಮ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ ಈ ಮುಂದೆ) ೨೧೪ ಮಿಮಾಂಸೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತು.

ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ವಾದ ಪತ್ರದ ತಿರಸ್ಕರಣೆಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅದನ್ನು ವಿವಾದಾಂಶಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ನಂತರ ಪರಿಶೀಲಿಸಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಲು ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಈ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿತು. ಈ ನಿಯಮ ಎಲ್ಲಯೂ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ವಿಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ “..... ಆಜ್ಞೆ ೭ ನಿಯಮ ೧೧ರ ಷರತ್ತುಗಳು ಪಾಲನೆ ಆದರೆ ದಾವಾದ ಯಾವುದೆ ಹಂತದಲ್ಲೂ ವಾದ ಪತ್ರವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡುತ್ತದೆ”, ಎಂದಿತು ಈ ತೀರ್ಪು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ವಾದ ಪತ್ರ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದಾಗ

ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನಾಂಶ: ಆರಂಶದ ಸೂತ್ರ

ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನೀಡುವ ಜೀವನಾಂಶದ ನಿರ್ಧರಣೆಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆರಂಶಗಳ ಸೂತ್ರ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಶಾಶ್ವತ ಜೀವನಾಂಶ ಗಂಡನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೊಡುವಂತಿರಲಿ, ಹೆಂಡತಿಯ ಗಂಡನಿಗೆ ಕೊಡುವಂತಿರಲಿ, ಈ ಆರಂಶಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಂದಿದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ದ್ವಿ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠವೊಂದು.

ಪಕ್ಷಗಾರರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಇಬ್ಬರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ, ಇಬ್ಬರೂ ವಿವಾಹ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಗಳು, ಇಬ್ಬರ ವಯಸ್ಸು, ಇಬ್ಬರ ದೈಹಿಕ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಲಹಲು ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಇರುವ ಶಕ್ತಿ. ಇವೆ ಆ ಆರು ಅಂಶಗಳ ಸೂತ್ರವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಪರಿಗಣಿಸಿತು.

ಅಂದ ಹಾಗೆ ಈ ತೀರ್ಪು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ೧೮೭೯ರ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನೆ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ವಿಚ್ಛೇದನೆ ಕೇಳಿದ್ದ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಈ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಳಜ್ಜಿನ ದೋಷ ನುಸುಳದೆಯೊ ಅಥವಾ ವರದಿಸಿದಾಗ ಮುದ್ರಣ ದೋಷ

ಸಾಕ್ಷಿಯ ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ

ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸೀಮಿತ

ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಆಜ್ಞೆ ೧೮ ನಿಯಮ ೧೭ರಂತೆ ಸಾಕ್ಷಿಯ ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸೀಮಿತ ಎಂದಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಪೊಂದು ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಯುಕ್ತ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಬಳಸಬಹುದು ಎಂದಿದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಪಕ್ಷಗಾರು ತಮ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆಯ ಲೋಪ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದೂ ಈ ತೀರ್ಪು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.

ಈ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಸಾಕ್ಷಿಯ ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಕೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿರುವ ಈ ತೀರ್ಪು ಅದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ತನ್ನ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾತ್ರ ಚಲಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಅಧಿಕಾರ ಎಂದಿದೆ. ಇದೆ ವೇಳೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ

ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ಒಂದೆ ಸಾರಿ

ದಾವಾ ಹೂಡಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ವಾದಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಹೊರಡಿಸಬಹುದು? ಇಂತಹ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು ಇವು: ವಾದಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ದಾವಾ ಹೂಡಿ ಪ್ರತಿವಾದಿ ತನ್ನದೆ ಹೆಸರನ್ನು ಹೋಲುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಪಾರ-ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ಟ್ರೇಡ್ ಮಾರ್ಕ್ ಹಕ್ಕಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಆಪಾದಿಸಿ ಆ ರೀತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಆಜ್ಞೆ ೩೯ ನಿಯಮ ೧ ಮತ್ತು ಎರಡರಂತೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಿದರು.

ವಾದಿ ಕೇಳಿದಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಾದಿಗೆ ಸಂಹಿತೆಯ ಆಜ್ಞೆ ೩೯ ನಿಯಮ ೩(ಎ) ಪ್ರಕಾರದ ಶರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿತು.

ಆ ಪ್ರಕಾರ ವಾದಿಯು ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ದಾವಾ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ರೆಜಿಸ್ಟರ್ ಅಂಚೆಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿ ಪತ್ರ ಮುಖೇನ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಫಿಡವಿಟ್ಟು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

ವಾದಿ ಈ ಶರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಿ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಕರಣ ಬಂದಾಗ ವಾದಿ ಅಂತಹದೇ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಬಾರಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಅಂತಹದೇ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ಕೇಳಿದರು. ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎಲೆಡನೆ ಸಾರಿಯೂ ಅಂತಹದೇ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ

ಲಹರಿ ಕಮ್ಯುನಿಕ್ ಮತ್ತು ಲಹರಿ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿಯ ವಿನಃ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣವು ಕೃತ್ರಿಮ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೫೭ರ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.

-ಸಂ.

ಕೈದಿ ಬರದಿದ್ದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಸಹಾಯಕವಲ್ಲ

ಜೇಲಧಿಕಾರಿ ವಿಚಾರಣಾ ದಿನದಂದು ವಿಚಾರಣಾಧೀನ ಕೈದಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆ ತರದಿದ್ದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಸಹಾಯಕ ಆಗಿ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೀಗಾದಾಗ ಸುಮ್ಮನೆ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ 'ಕೈ ತೊಳೆದು' ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರಲು ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ವಿಚಾರಣಾಧೀನ ಕೈದಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೈದಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಕೆಲವಾದರೂ ದಿನಗಳಂದು ತರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಜೇಲಿನಿಂದ ಹೀಗೆ ಕರೆತರುವುದು ಅನಾನುಕೂಲಕರವೂ, ಕೈದಿಯ ಪರಾರಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಹದ್ದು ವೆಚ್ಚದಾಯಕವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಇದೆ ವೇಳೆ ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮುಂದುವರೆದಿದ್ದರೆ ಫಲ ದೊರಕಿ ವಿಡಿಯೋ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್ ಮುಖಾಂತರ ಜೇಲು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದಂತೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಸಾಕಾಗದಂತಾಗಿದೆ. ಮಹಾನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವ ನೂರಾರು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಜೇಲಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಪಡೆದು ಕೈದಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ದುಸ್ತರ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈಗ ಮತ್ತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಕೈದಿಯನ್ನು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಹಾಜರಿಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಂದಿದೆ!

ಜೇಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಕಾದ ದಿನಾಂಕದಂದು ಕೈದಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆ ತರದಿರುವುದೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿ ಪ್ರಕರಣ ಮುಂದೂಡಿ ಕೈತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಈಗ ಮತ್ತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಜಾಮೀನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲನಾದ

ವಿಚಾರಣಾಧೀನ ಕೈದಿ ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತ ಜೇಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿ ಆಗಿದೆ-ಮತ್ತೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠವೊಂದು ಹೀಗೆ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಕರಣ ಮುಂದೆದೂಡಿ 'ಕೈತೊಳೆದು' ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರಲು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಆದೇಶಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ದಿನಾಂಕ ೨೬.೦೭.೧೯೯೩ರ LCA.11478/93 ನಂಬರಿನ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಿಸಿ ಆಯಾ ದಿನಗಳಂದು ಆಯಾ ಕೈದಿಯನ್ನು ಜೇಲಿನಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆ ತರುವುದರ ಅವರ ಹೊಣೆ. ಕೈದಿಯನ್ನು ಜೇಲಧಿಕಾರಿ ಕರೆ ತರದಿದ್ದರೆ "...ಪೀಠಾಸೀನ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ...." ಎಂದೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿದೆ.

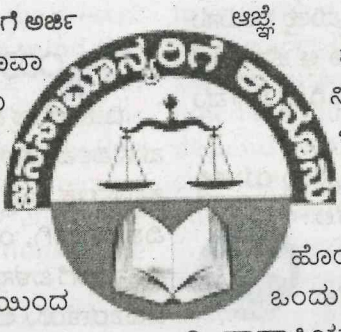
ಈ ವಿಷಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದು ಹೀಗೆ: ಸಂಚು ಮಾಡಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕರಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ಆರೋಪಿಗಳಿಗೆ ಜಾಮೀನು ಸಿಗದೆ ವಿಚಾರಣಾಧೀನ ಕೈದಿಗಳಾಗಿ ಉಳಿದರು. ಎರಡು ವರ್ಷದ ನಂತರವೂ ದೋಷಾರೋಪಣೆಯ ಹಂತವನ್ನು ಪ್ರಕರಣ ದಾಟದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಜಾಮೀನು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ತಮ್ಮದಲ್ಲದ ತಪ್ಪಿನಿಂದಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ವಿಳಂಬ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಜಾಮೀನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೋರಿದರು. ಅವರ ಅಸಹಾಯಕತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆ ಆಗಿ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಅವರ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು. ಆದರೆ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಜಾಮೀನು ಕೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿತು.

ಮಧ್ಯಂತರ ಅರ್ಜಿ

ತೀರ್ಪಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಜಪ್ತಿ (attachment before judgement) ಗೆ ಅರ್ಜಿ

: ನೀವು ವಾದಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿಗಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ದಾವಾ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದಿಷ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ನಿಮ್ಮ ಪರ ಬರಬಹುದಾದ ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ಜಾರಿಯಾಗದಂತೆ ಮಾಡಲು ಈಗಲೇ,

- ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ
 - ತನ್ನೆಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ
 - ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ,
- ನೀವು ಈ ನಿಯಮದಂತೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಓಡಿ ಹೋಗದಂತೆ ಅಥವಾ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಸಾಗಿಸದಂತೆ ಜಪ್ತಿ ಆದೇಶ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಶಾಶ್ವತ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ಕುರಿತಾದ ನಿಯಮಗಳು ಇರುವುದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಆದರೂ ತತ್ಕಾಲೀನವಾಗಿ ಇಂತಹ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಲು ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಆಜ್ಞೆ ೩೯ರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇದೆ.

ಈ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೊದಲ ನಿಯಮ ವಿಧಿಸುವಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಮೊದಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಶರತ್ತು ಪಾಲನೆ ಆಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ನೋಡತಕ್ಕದ್ದು:

- ದಾವಾಸ್ತಿಯನ್ನು ದಾವಾದ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಹಾಳುಗಡವುವಂತಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಡಿಕ್ರಿಯ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಂತಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ
- ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಪರಭಾರೆ ಮಾಡಿ ತನ್ಮೂಲಕ ತನಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ವಂಚನೆ ಎಸಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ
- ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ವಾದಿಯನ್ನು ಆಸ್ತಿಯ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಹೊರ ಹಾಕುವುದಾಗಿ ಬೆದರಿಸಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ದಾವಾಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ವಾದಿಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರುವಂತೆ ವರ್ತಿಸುವ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ್ದರೆ,

ಆಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಹೀಗೆ ಕೇಳದವರ ಪರ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬಹುದು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಮೊದಲನೆಯದಲ್ಲದೆ ಎರಡನೆಯ ನಿಯಮವೂ ಇದ್ದು ಅದರಂತೆ ಕರಾರು ಭಂಗ ಮಾಡದಂತೆ ಅಥವಾ ವಾದಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಉಲ್ಲಂಘಿಸದಂತೆ ಕೋರಿದ್ದರೆ ಆಗಲೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಬಹುದು. ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷದವರೊ ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಅವರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ಸಿವಿಲ್ ಸೆರೆವಾಸಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದು ಶಿಕ್ಷೆ ಎಂದಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲಾದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಷ್ಟೆ.

ನೆನಪಿಡಿ ಈ ನಿಯಮದಂತೆ ವಾದಿ ಹೂಡಿದ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಇದೆ-ಶರತ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು.

ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೋರಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ ಕೆಲ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೆ ಕಂತಿದು. ಕಳೆದ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಮಧ್ಯಂತರ ಅರ್ಜಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಂತಿನ ವಿಷಯ 'ಮಧ್ಯಂತರ ಅರ್ಜಿಗಳು'. ಈ ಭಾಗ ಅದರ ಮುಂದುವರಿದ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಕಂತು. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಕಂತುಗಳು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತವೆ. -ಸಂ.

ನಿಮ್ಮ ಅಳಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆ ಆದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದಾದ ಡಿಕ್ರಿಯ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಬಹುದು.

ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶನ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ದಾವಾ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಅಥವಾ ಡಿಕ್ರಿ ಜಾರಿ ಆಗುವವರೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಜಪ್ತಿ (ಎಂದರೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡದಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿ) ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಪ್ರತಿವಾದಿಯನ್ನು ಸಿವಿಲ್ ಸೆರೆವಾಸದಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದು.

ಸಾಲಕೊಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸುಸ್ತಿದಾರ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಮರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ಸುಮ್ಮನಿರದೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚತ್ತು ಇಂತಹ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಲು ಉತ್ಸುಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಂದಾಗುವ ಹಲವು ಕಷ್ಟ, ನಷ್ಟ, ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು!

ಇದೊಂದು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಪರಿಹಾರ ಆಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಬಲ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ- ವಾದಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ. ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಅಥವಾ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಹೆಸರಿಗೆ ಬರೆದು ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದಾದ ಡಿಕ್ರಿಯ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುವವರ ವಿರುದ್ಧ ಈ ಅಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ :
ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ಎಂದರೆ ದಾವಾದ ಯಾವುದೇ ಪಾರ್ಶ್ವವನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವಂತೆ ಅಥವಾ ಮಾಡದೆ ಇರುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿ/ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿ ಹೊರಡಿಸುವ

ದೋಷಾರೋಪಣೆಯನ್ನು - ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ 'ಚಾರ್ಜ್' - ಬದಲಿಸಲು ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ದೋಷಾರೋಪಣೆಯಲ್ಲಿ ದೋಷ ಇದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗತಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದು ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಎಂದಿದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.
ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆಯ ನಂತರವೇ ದೋಷಾರೋಪಣೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದೇನಿಲ್ಲ ಎಂದಿರುವ ಈ ತೀರ್ಪು ಅದು ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೨೧೬ರ ಉದ್ದೇಶ ಅಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ.

ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ...

ಹೊರಡಿಸಿತು!

ಈ ಎರಡನೆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಅಪೀಲನಲ್ಲ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ತಂದಿಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಈ ಆಜ್ಞೆ ತಪ್ಪೆಂದರು. ಇಂತಹ ಎರಡನೆ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದರು.

ಈಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪರಿಶೀಲನಾಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಕೆಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಂತಹ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ವಾದಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದಿತ್ತೆ ಆ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಂತೆ?

ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ೨೩.೦೩.೨೦೧೩ ರಂದು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ನಿರ್ಬಂಧಕ ಆಜ್ಞೆ ನೀಡಿತು. ನಿಯಮ ೩(ಎ) ಶರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ೨೪ ಘಂಟೆಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಾದಿ ನಿಯಮ ೩(ಎ) ಪ್ರಕಾರದ ಶರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕಿತ್ತು. ವಾದಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರಣಾ ದಿನಾಂಕಗಳಾದ ೨೫.೦೪.೧೩ ಮತ್ತು ೨೬.೦೪.೧೩ ರಂದು ವಾದಿ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ೨೭.೦೪.೧೩ ರಿಂದ ವಾದಿ ಪ್ರಕರಣದ ಸುನಾವಣಿಯನ್ನು ಅಂದಿಗೆ ನಿಗದಿತಗೊಳಿಸಲು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅಂದೆ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಅರ್ಜಿ ಮೊದಲನೆ ಅರ್ಜಿಯ ಪ್ರತಿರೋಧ ಆಗಿತ್ತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲನಂತಹದೇ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತ್ತು-ವಾದಿಯ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ.

ಕಾನೂನಿನ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಮೊದಲನೇ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಕಾನೂನಿನ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿತ್ತು - ವಾದಿಗೆ. ವಾದಿ ಈ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದರು. ತಡವಾಗಿಯಾದರೂ ಷರತ್ತು ಪೂರೈಸುವ ಕಾಲಾವಧಿ ಲಂಚಸಲು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿವೇಚನಾಧಿಕಾರದಂತೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಆಜ್ಞೆ ಈ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿಧಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಡೆಯಲಾರ. ಇದಲ್ಲದೆ ೧೯೯೮ರಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಎಸ್.ಬಿ.ಎಲ್. ನಿಯಮಿತ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದ್ದನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ ಗಮನಿಸಿತು. ಇದರಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಪಕ್ಷಗಾರ ಷರತ್ತು ಪೂರೈಸದೆ ಇದ್ದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತಕ್ಷಣವೇ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ಎರಡನೆ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಿ ಅಪೀಲನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲದೆ ಈ ಅಪೀಲಿನ ತೀರ್ಪನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ದಾವಾದ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿರುವ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವಂತೆ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು.

ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆ, ಕಲಂ ೩೧೯-ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾವಣೆ ಯಾವಾಗ?-ಸಮನ್ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಅಪರಿಚಿತ ಆಗಿರಬಹುದೇ?

ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೩೧೯ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರವೊಂದನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ಆಪಾದಿತರಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಗಳು ಅಪರಾಧ ಎಸಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಎದುರಿಸಲು ಸಮನ್ ಮಾಡಬಹುದು.

ಈ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮಿಮಾಂಸೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ:

- ೧) ಹೀಗೆ ಸಮನ್ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಗಳು ಪೊಲೀಸ್ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿರಬೇಕು ಎಂದೇನಿಲ್ಲ.
 - ೨) ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಗಳು ಅಪರಾಧದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸಂಜ್ಞಾನ (Cognisance) ಪಡೆದಿರಬೇಕು ಎಂದೇನಿಲ್ಲ.
- ಹೀಗಾಗಿ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ತನಿಖೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿ ಆಗಿದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಅಧಿನಿಯಮದ ದಾವಾ-ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆ ಆಜ್ಞೆ ೧ ನಿಯಮ ೧೦-ಪಕ್ಷಗಾರ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಸಂದರ್ಭಗಳೇನು?

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಅಧಿನಿಯಮದಂತೆ ಹೂಡುವ ದಾವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಾರರ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಿಮಾಂಸೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪೊಂದರಂತೆ :

- ದಾವಾವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಅಧಿಕಾರ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರುವುದು ಅದನ್ನು ಹೂಡಿರುವ ಪಕ್ಷಗಾರನಿಗೆ-ಎಂದರೆ ವಾದಿಗೆ.
- ವಾದಿಯ ಇಚ್ಛೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ವಾದಿ ತನ್ನ ದಾವಾಕ್ಕೆ ಯಾರು ಪಕ್ಷಗಾರರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸದೆ ಇರುವವರನ್ನು ಪಕ್ಷಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.
- ಇಂತಹ ದಾವಾಕ್ಕೆ ಪಾರ್ಷ್ವ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವವರು ಕ್ರಯದ ಕರಾರಿಗೆ ಪಾರ್ಷ್ವ

ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನಾಂಶ...

ನುಸುಳದೆಯೊ-೨೮.೧೨.೨೦೧೩ ರಂದು ಮದುವೆಯಾದರು ಈ ದಂಪತಿಗಳು, ಈ ವಿವಾಹದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮಗುಬಾಳುವ ಜನಿಸಿದರು, ಈಗ ಮಗಳಿಗೆ ೮ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು, ೨೦೧೪ರಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿ ಜೀವನಾಂಶ ಕೇಳಿ ಗಂಡನ ವಿರುದ್ಧ ಪಿಟಿಶನ್ ದಾಖಲಿಸಿದರು, ಗಂಡ ವಿಚ್ಛೇದನ ಕೇಳಿ ಪಿಟಿಶನ್ ದಾಖಲಿಸಿದರು, ಇವೆರಡನ್ನೂ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ೦೧.೦೨.೨೦೧೩ರಂದು ಒಂದೆ ತೀರ್ಪು ಹೊರಡಿಸಿತು, ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು. ಈ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಜೀವನಾಂಶದ ಪಿಟಿಶನ್‌ನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಂಡನಿಗೆ ವಿಚ್ಛೇದನದ ಡಿಕ್ರಿ ನೀಡಿತು. ಈ ಡಿಕ್ರಿಯಂತೆ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಜೀವನಾಂಶವಾಗಿ ರೂ. ಐದು ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿತು ಎನ್ನುತ್ತದೆ ವರದಿಯಾದ ಈ ಅಪೀಲಿನ ತೀರ್ಪು. ಈ ದೋಷ ಸರಿಪಡಿಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತ. ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೩೨ರಂತೆ ಹೆಂಡತಿ ವಿಚ್ಛೇದನ ಕೇಳಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಜೀವನಾಂಶ ಕೊಡಬಹುದೆ ವಿನಃ ಗಂಡನ ವಿಚ್ಛೇದನ ಬೇಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಜೀವನಾಂಶಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದ ತಪ್ಪು ಎಂದರು ಅಪೀಲುದಾರ ಗಂಡನ ಪರ ವಕೀಲರು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಅವರ ವಾದದಂತೆ ಹೆಂಡತಿ ಬ್ಯುಟಿಶಿಯನ್, ಸಂಪಾದನೆ ಇರುವವಾಕೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಶ್ವತ ಜೀವನಾಂಶ ನೀಡಿದ್ದು ಸರಿ ಅಲ್ಲ. ಈ ವಕೀಲರ ಮುಂದುವರಿದ ವಾದದಂತೆ ಗಂಡ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಚಾಲಕ, ಅವರಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ ವರಮನ ಇಲ್ಲ, ಇದಲ್ಲದೆ ಅವರು ತನ್ನ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಾಗಾಗಿ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜೀವನಾಂಶ ಕೊಡುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ.

ಈ ಎಲ್ಲ ವಾದಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ದ್ವಿಸದಸ್ಯ ಪೀಠದಂತೆ ಶಾಶ್ವತ ಜೀವನಾಂಶ ಎಂಬುದೇ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಂಡನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ವಿಚ್ಛೇದನದ ನಂತರ ಹೆಂಡತಿಯ ಗೌರವಯುತ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವನಾಂಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಕಲಂ ೩೨ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜೀವನಾಂಶ ನೀಡಲು ಅಡ್ಡ ಬರುವುದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರಕ್ಕಾಗಿ ೨೦೧೧ರ ಮಾರ್ಗರೈಟ್ ಪೆರೇರಾ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ನೋಡಿತು ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ. ಈ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ಕಲಂ ೩೨ ರಂತೆ ಅಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಕಲಂ ೩೮ ರಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ತಪ್ಪು ಅನುಬಂಧ ಉದ್ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆಂಡತಿಯ ಜೀವನಾಂಶದ ಹಕ್ಕಿಗೇನೂ ಬಾಧಕ ಇಲ್ಲ. ಈ ನಿರ್ಣಯದಿಂದಾಗಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗಂಡ ವಿಚ್ಛೇದನ ಕೇಳಿದಾಗಲೂ ಜೀವನಾಂಶ ದೊರೆಯುವುದಂತೂ ನಿಶ್ಚಿತ ಆಯಿತು.

ಮುಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಷ್ಟು ಜೀವನಾಂಶ ಎಂಬುದು. ಈ ಬಗೆಗಿನ ಸಿದ್ಧ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಪೀಠ ೨೦೧೨ರ ಕಲ್ಯಾಣ್ ಡೆ ಚೌಧರಿ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ನೋಡಿತು. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ಗಂಡನ ಆದಾಯದ ಶೇಕಡಾ ೨೫ರಷ್ಟು ಹೆಂಡತಿಯ ಜೀವನಾಂಶ ಆಗುವುದು ಸೂಕ್ತ. ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಂಡನ ಆದಾಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿಯೆ ಶಾಶ್ವತ ಜೀವನಾಂಶದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರಿಂದ "....ಕೆಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಕಾರಣಪೂರಿತ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರದೇಶಿಸಲು ನಾವು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿಲ್ಲ", ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗಂಡನ ಅಪೀಲನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಆದವರು ಅಥವಾ ಅವರು ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅವರ ವಾರಸುದಾರರು.

- ತರುವಾಯದ ಖರೀದಿದಾರರೂ ಅವರು ಕರಾರು ತಿಳಿದು ಅಥವಾ ತಿಳಿಯದೆ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿರಲಿ ದಾವಾಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವ ಆದರೆ ಮಾರಾಟಗಾರನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ಲೇಮ್ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವಶ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವ ಅಲ್ಲ.

ಕಲಂ ೫೩-ಎ, ಆಸ್ತಿ ಹಸ್ತಾಂತರ ಅಧಿನಿಯಮ-ತರುವಾಯದ ಖರೀದಿದಾರ-ಖರೀದಿದಾರ ಹಕ್ಕಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಯಾವಾಗ?

ಪ್ರಕರಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ತರುವಾಯದ ಖರೀದಿದಾರ (subsequent buyer)ನ ಹಕ್ಕಿನ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದಿಸಿತು.

- ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಲಂ ೫೩ಎ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ತರಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿದ್ದು:
- ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ಆಚಿತ ದಾಖಲೆಯಂತೆ ಮಾರಾಟಗಾರ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಾಗಿ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಕರಾರು ಆ ದಾಖಲೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡುವಂತಿರಬೇಕು.
 - ಖರೀದಿದಾರ (transferee) ಈ ಕರಾರಿನ ಭಾಗವಾಗಿ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿಯ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡೆದಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಸ್ವಾಧೀನ ಮುಂದುವರಿದಿರಬೇಕು.
 - ಖರೀದಿದಾರ ಈ ಕರಾರಿನನ್ವಯ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿರಬೇಕು.
 - ಖರೀದಿದಾರ ಕರಾರಿನಂತೆ ತನ್ನ ಭಾಗದ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ತಯಾರಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ತರುವಾಯದ ಖರೀದಿದಾರನಿಗೆ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯಲಿದೆ ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ.

ತೀರ್ಪಿನ ನಂತರವೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ...

ಕ್ಷೇಮುದಾರನಿಗೆ ತೀರ್ಪನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಯಿತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ) ಕ್ಷೇಮುದಾರ ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯು ಅಷ್ಟೇ ೩ ನಿಯಮ ೧೭ ರಂತೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಾಗಿ ಅನುಮತಿ ಕೋರಿದರು. ಹೆಸರು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಅವರ ೭೮ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು ೩ ಎಂದು ಅಚ್ಚಾಗಿತ್ತು!

ವಿಷಯ ಅಂತಿಮಗೊಂಡಾದ ನಂತರ ಮತ್ತು ತೀರ್ಪಿನ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಅನುಮತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ ಅವರ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿತು.

ನೊಂದ ಈ ಕ್ಷೇಮುದಾರ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಲಬುರಗಿ ಪೀಠದ ಮುಂದೆ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಮೊದಲನೆ ಕ್ಷೇಮುದಾರ ತನ್ನ ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಹೆಸರು, ವಯಸ್ಸು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದದನ್ನು ತನ್ನ ಪರ ವಾದವಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿದರು. ಆಗ ತಕರಾರು ಎತ್ತದ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ ಈಗ ತಕರಾರು ತೆಗೆದಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ ತನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ನಂತರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲವೆಂದಿತು.

ವಿಷಯ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ ಈ ಅರ್ಜಿ ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಅಷ್ಟೇ ೩ ನಿಯಮ ೧೭ರೊಂದಿಗೆ ಕಲಂ ೧೫೧ರನ್ನು ಸಹವಾಚಿನಿ ಹಾಕಿದ್ದಾಗಿದ್ದರೂ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೧೫೨ ಮತ್ತು ೧೫೩ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅಂತರ್ನಿಹಿತ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಯಾವಾಗಲೇ ಆಗಲಿ (...at any time...) ತನ್ನ ತೀರ್ಪು, ಅಷ್ಟೇ, ಡಿಕ್ರಿಯಲ್ಲಿನ ಬೆರಳಚ್ಚಿನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ೨೦೦೭ರಲ್ಲಿ ನಿಯಮ ೨೮ ಮೊಲ್ಟಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿಯಮ ೨೮ ಕಲಂ ೧೫೨ನ್ನು ಮಿಮಾಂಸೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ವಿಧಿಸಿರುವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿತು. ಈ ಕಾನೂನಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ಕ್ಷೇಮುದಾರನ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪುನಸ್ಕರಿಸಿತು.

ವಾದ ಪತ್ರದ ತಿರಸ್ಕರಣೆ...

ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎಲ್ಲ ವಿವಾದಾಂಶಗಳನ್ನೂ ಉತ್ತರಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದೂ ಈ ತೀರ್ಪು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.

ಈ ಅಪೀಲನಲ್ಲಿ ಉದಿಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ನಿವೃತ್ತ ನೌಕರನ ವಿರುದ್ಧ ಸರ್ಕಾರ ತನಗಾದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಭರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ದಾವಾ ಹೂಡಬೇಕು?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾನೂನನ್ನು ಗಮನಿಸಿತು.

ವಾದ ಪತ್ರ ಹೊರಗೆಡವಿದ ಸಂಗತಿಗಳಂತೆ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಅಭಿಯಂತರರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ಹುದ್ದೆಯ ನಾತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲ ಖರೀದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇತ್ತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಖರೀದಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟ ಎಸಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಾದಪತ್ರ ಆರೋಪಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ ನಷ್ಟ ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತು ನೌಕರ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಈ ದಾವಾ ಹೂಡಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ನಾಗರಿಕ ನಿಯಮ ೨೧೪ರಂತೆ ನಿವೃತ್ತ ನೌಕರನ ವಿರುದ್ಧ ನಷ್ಟ ಭರ್ತಿ ಕೇಳಿ ಹೂಡುವ ದಾವಾ ಕಾರ್ಯಕರಣ ಉದಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಹೂಡಿದ್ದಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ನೌಕರ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಹೂಡಿದ್ದಾಗಿರಬೇಕು.

ಸಂಗತಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಹೀಗಿದ್ದರಿಂದ ನೌಕರ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾದಾಗ ಸಂಹಿತೆಯಡಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ದಾವಾ ನಾಗರಿಕ ನಿಯಮ ೨೧೪ರಂತೆ ನಿಲ್ಲಿತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ವಾದಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿ ಆಗಿದ್ದರು.

ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿಯಮ ೨೧೪ ನೌಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ನಷ್ಟ ಭರ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ವಾದ ಮಂಡಿಸಿತ್ತು. ಎರಡೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮುಂದೆ ಈ ವಾದ ಯಶ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಸಾಕ್ಷಿಯ ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆ...

ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ ಪಕ್ಷಗಾರರು, ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಪುನಃಕರೆಸಿ ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೧೫೧ರಂತೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು, ಆಗ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕರೆಸಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ನಿಹಿತ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ ಎಂದಿದೆ.

ಈ ವಿಷಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದು ಒಂದು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲ. ವಾದಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದಾವಾ ಹೂಡಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಅಧಿನಿಯಮದಂತೆ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕ್ರಯಪತ್ರ ಬರೆದು ಕೊಡಲು ಡಿಕ್ರಿ ಕೋರಿದರು. ವಾದಿ ತನ್ನನ್ನು ಮೊದಲನೆ ಸಾಕ್ಷಿದಾರರನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತು ಸದಾನಂದ ಪಾಟೀಲ್ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಎರಡನೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು. ವಾದಿಯನ್ನು ಪಾಟಿ ಸವಾಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಎರಡನೆ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಪಾಟಿ ಸವಾಲು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಮೂಲ ಪ್ರತಿವಾದಿ ತೀರಿ ಅವರ ವಾರಸುದಾರರು ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಈ ವಾರಸುದಾರರೂ ಎರಡನೆ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಪಾಟಿ ಸವಾಲೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದಿಡಲಿಲ್ಲ. ವಾದಿ ವಿವಾದ ಆರಿಸಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ತೀರ್ಪಿಗೆ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದಾಗ ವಾರಸುದಾರ-ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಸಾಕ್ಷಿಯ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಕೋರಿದರು. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಾದಿಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿಸದೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿತು. ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ದಾವಾ ಡಿಕ್ರಿ ಆಯಿತು.

ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅರ್ಜಿ ವಜಾ ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ಟೀಕಿಸಿದರೂ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸದೆ ಅಪೀಲನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿತು.

ಈಗ ಎರಡನೆ ಅಪೀಲಿನ ಸರದಿ. ಧಾರವಾಡದ ಪೀಠದ ಮುಂದೆ ಎರಡನೆ ಅಪೀಲು ಹೂಡಿದ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಈ ಕಾನೂನಿನ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಎತ್ತಿದರು. ಅವರ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ "ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಿದ ರೀತಿ ತಪ್ಪೆಂದು ಮನವರಿಕೆ ಆಗಿಯೂ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸದೆ ಇರುವ ಕ್ರಮ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಸರಿಯೇ?" ಎಂಬರ್ಥದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಕರೆಸುವ ವಿಷಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ೨೦೧೧ರ ವೇಲುಸಾಮಿ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ಅಷ್ಟೇ ೧೮ ನಿಯಮ ೧೭ ಕೇವಲ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರ. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಕರೆಸಿ ಅಥವಾ ಮರು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಕರೆಸಿ ಕೆಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಈ ತೀರ್ಪು ಅದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ೨೦೦೯ರ ವಿ.ಎನ್.ವೇಣೀಕರ್ ತೀರ್ಪನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ಅಷ್ಟೇ ೧೮ ನಿಯಮ ೧೭ ರಂತೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ವಾದಿ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲ.

ಇದೆ ವೇಲುಸಾಮಿ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ತೀರ್ಪು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದಾಗ ಯಾವ ಅರ್ಜಿಯನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪರಿಗಣಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ, ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ನಿಯಮ ಅಲ್ಲ ಎಂದಿತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮವನ್ನೇ ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಎಂದಿತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಪರ ವಕೀಲರು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಮುದ್ದತ್ತು ಪಡೆದೂ ವಾದಿಯ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಪಾಟಿ ಸವಾಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ತೀರ್ಪಿಗೆ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದಾಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ಕಾರಣಗಳೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದಿತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಮೊದಲನೆ ಎರಡು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಡಿಕ್ರಿಗಳು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಅಪೀಲು ವಜಾ ಆಯಿತು.

ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿಗಳು ವಕೀಲರಿಗೊಂದು ಕಿವಿ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಪ್ರಕರಣ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದಾಗ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ಪರ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಅರ್ಜಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ಅವರ ವಕೀಲರು ತಮ್ಮ ಅನಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ಮುಂದು ಮಾಡಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಈವರೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಕೆಲ ವೈದ್ಯಕೀಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಜರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವು ರಕ್ತದೊತ್ತಡ ಮತ್ತು ಮಧುಮೇಹಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರ ರೋಗಿಯಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದ ದಾಖಲೆಗಳು. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಣ ಎಂದು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. 'ಈ ಎರಡೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು - ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟವನ್ನು ದಾಟಿದ್ದರೆ' ಎಂದಿತು. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಈ ರೀತಿ ವಕೀಲರು ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡದಿರುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡರು. ಪ್ರಕರಣ ಮುಂದುವರಿಸಲು ತಮಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ? ಆ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ? ಪ್ರಕರಣ ವಾದಿಯ ಪರ ಡಿಕ್ರಿ ಆಗಿದ್ದು ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನದಿಂದ ಎಂದು ಅವರ ಪಕ್ಷಗಾರರು ಆಪಾದಿಸಿದರೆ ಅವರೇನು ಹೇಳಬಹುದು?

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ, ನಂ. ೮/೨೪೦, ಪ್ರಭಾತ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೆ.ಜಿ.ರಸ್ತೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೯
ಮುದ್ರಣ : ವೀ ಕೇ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ & ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ನಂ. ೩೯೬, ಉಳಿಗಾ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸಂಪಿಗೆ ರಸ್ತೆ,
ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೩ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ : aravindneglur@gmail.com
KARBIL 01707 / 10/1/2009-TC
RNI No. KARBIL 2010/64911
ಸಂಪಾದಕರು : ಅರವಿಂದ ಎಂ. ನೆಗಲೂರ

Individual - as the Focus of the Constitution

The sanctity of privacy lies in its functional relationship with dignity. The Court proceeded to lay down that privacy of the individual is an essential aspect of dignity, which has both an intrinsic and instrumental value. Dignity is an entitlement of a constitutionally protected interest in itself; in its instrumental aspect, dignity and freedom are inextricably intertwined and facilitate one another. Liberty has a broader meaning of which privacy is a part. Privacy enables an individual to retain the autonomy of the body and mind- the integrity of the physical aspect of personhood, the freedom of thought, of belief and of self-determination. Privacy represents the core of the human personality. It is a constitutional value which straddles across the spectrum of fundamental rights and protects for the individual a zone of choice and self-determination. Privacy has so many facets, but the three most recognised are 'repose', 'sanctuary' and 'intimate decisions', each of which is very essential for liberty. Privacy constitutes the desideratum for the exercise of liberty and other freedoms. "It is the inarticulate major premise in Part III". It has been both positive and negative content. The negative content restrains the State from committing an intrusion upon the life and personal liberty of a person. Its positive content imposes an obligation on the State to take all necessary measures to protect the privacy of the individual. "To recognize the value of privacy as a constitutional entitlement and interest is not to fashion a new fundamental right by a process of amendment through judicial fiat." It is only judicial review and interpretation- determining the nature and extent of freedoms available under the fabric of the protected constitutional guarantees. Having thus defined the right to privacy as an irreducible foundational requirement of the right to life and liberty, the Court reinforced the position of the individual person as central to the constitutional scheme.

The Privacy judgement further underscored the need and the philosophy of having restrictions on entrenched rights. They should not conflict with the rights of others. No values or rights are absolute. Hence all important rights and values ought to be qualified and balanced against other important and often

competing rights and values. Such balancing is an imperative constitutional necessity. It reiterated the settled position that like all rights including the right to life and personal liberty, privacy is not absolute. It is subject to reasonable regulations made by the State to protect legitimate State interests or public interest. Limitations which operate on the right to life and liberty would operate on the right to privacy. Being an intrinsic part of the right under Article 21 and the freedoms embodied in Part III, the right to privacy is subject to the same restraints which apply to those freedoms. In the context of the Article 21 an invasion of privacy must be justified on the basis of law which stipulates a fair, just and reasonable procedure. The law must also be valid with reference to the encroachment on life and personal liberty under Article 21- an invasion thereon must meet the threefold requirement of legality which postulates the existence of a law; need, defined in terms of a legitimate State aim and proportionality which ensures a rational nexus between the objects and the means adopted to achieve them. The possibility of a privacy claim being entirely traceable to rights other than Article 21 being remote, the standard of limitation under Article 21 applies. Only in privacy claims which deserve the strictest scrutiny is the standard of compelling State interest to be used. Every State intrusion into privacy interests would be subjected to the balancing tests prescribed under the fundamental rights that it infringes depending upon where the privacy interest claim is founded. This balancing act is, of course, necessarily to be done by trained judicial perception. There can be no uniform test or standard to determine the reasonableness of the restrictions on the right to privacy. That will vary according to the context and the circumstances. The leading judgment also cautioned against the danger of construing and equating the jurisdiction of a constitutional court in India with the exercise of substantive due process under the U. S. Constitution while underlying that any law which infringes the right guaranteed by Art 21 should not suffer from manifest arbitrariness.

Part II

Perspective

V. Sudhish Pai

vsudhishpai@gmail.com

This is concluding part of the article on the subject. -Ed.

This judgment is another great step in the development of constitutional law whose theme is checks and balances and the idea of law as a means of disciplining public power. ●

Summoning document...

document or material from any one at any stage of case. However, the apex Court in the context of framing charge has made clear that Court cannot ordinarily look into any material other than the material produced by prosecution with an object to avoid mini trial. This has effectively put embargo on the power of Court to summon documents favouring accused at the stage of framing charge.

Certain Gopal Sheelam Reddy was summoned to stand trial for offence under Sec. 376 of the Indian Penal Code. After his attempt in the trial Court failed, the accused approached the high Court with the prayer that the entire material available with the investigator, which has not been made part of the charge sheet, ought to be summoned under Sec. 91 of the Cr.P.C. The High Court allowed the said application.

The order was carried to the Supreme Court by the aggrieved party on the ground that the view of the High Court is contrary to law laid down by the apex Court in Debendra Nath Padhi in 2005 and reiterated in subsequent decisions. It was also contended that the defence could not be considered at the stage of framing of charge so as to avoid mini trial.

The apex Court agreed with the proposition of law that at the stage of framing charge accused cannot ordinarily invoke

Sec. 91. The Court at the same time reminded itself that 'the Court being under obligation to impart justice and to uphold the law, is not debarred from exercising its power in a given case if it is so required'. However, the Court doubted whether accused has any such right to invoke Sec. 91 at the stage of framing charge saying, "...the accused may have no right to invoke Sec. 91".

Explaining under what circumstances criminal Courts could pass such orders, the apex Court said that the material sought to be summoned should of "sterling quality withheld by investigator/prosecutor". It also said, "To exercise this power, the Court is to be satisfied that the material available with the investigator, not made part of the charge sheet, has crucial bearing on the issue of framing of charge".

Summing up its conclusion on the issue, the Court said "...while ordinarily the Court has to proceed on the basis of material produced with the charge sheet for dealing with the issue of charge but if the Court is satisfied that there is material of sterling quality which has been withheld by the investigator/prosecutor, the Court is not debarred from summoning or relying upon the same even if the same is not part of the charge sheet. This according to the Court "...does not mean that the defence has right to invoke Sec. 91 of Cr.P.C dehors the satisfaction of the Court, at the stage of charge".

Concurrent finding ...

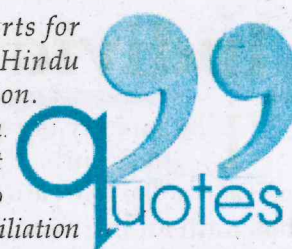
Ved Prakash had executed a Will in respect of the said land in favour of Suresh Kumar. Before execution of the sale deed Ved Prakash died. His LRs however, executed sale in favour of a third party. Claiming to be in possession of the suit land, Suresh Kumar filed suit for declaration to the effect that sale made by LRs of Ved Prakash in favour of third party is null, void and not binding on the plaintiff. The defendants after entering appearance filed their written statement denying execution of agreement of sale and Will.

The trial Court upon appreciation of evidence dismissed the suit holding that Suresh Kumar has no subsisting right in the suit land. The Court came to the conclusion that the plaintiff has failed to prove either the sale agreement or the Will.

Felt aggrieved, the plaintiff filed the first appeal before the District Court, Panchakula. The appeal came to be dismissed on the same finding of facts which the trial Court had arrived at. Felt aggrieved, the plaintiff filed second appeal to the Punjab and Haryana High Court which also came to be dismissed.

In the appeal to the Supreme Court, the Court was called upon to examine the nature of the finding recorded by the trial Court and first appellate Court. Court found that the findings of the Courts were based upon appreciation of rival contentions and evidences, findings were not perverse nor were they against any express provision of law. In view of this the Supreme Court declined to interfere in the finding of facts holding that these findings in view of their nature bind the High Court as well as the apex Court.

“Family Court has duty to make efforts for settlement. Sec. 23(2) of 1955 Act (The Hindu Marriage Act) mandate for reconciliation. Language used under Sec.23(2) makes it an obligatory duty on part of Court at first instance in every case where it is possible, to make every endeavour to bring about reconciliation between parties where it is possible to do so consistent with nature and circumstances of case. There are certain exceptions as has been enumerated in proviso which pertain to incurably of unsound mind or suffering from virulent and incurable form of leprosy or suffering from venereal disease in communicable form or has renounced world by entering any religious order or has not been heard of as being alive for period of seven years, etc., These are exceptions carved out by legislature. Court has to play diligent and effective role in this regard.

SC in Santhini Vs Vijaya Vemkatesh

“The mandate of the new Insolvency Code is that the moment an insolvency petition is admitted, the moratorium that comes into effect under Sec. 14(1)(a) expressly interdicts institution or continuation of pending suits or proceedings against Corporate Debtors.”

SC in Alchemist Asset Reconstruction Company Ltd., case interpreting Sec. 14 of Insolvency and Bankruptcy Code, 2016

“From reading of Sec. 11(6A), intention of legislature is crystal clear i.e., Court should and need only look into one aspect-existence of arbitration agreement. What are factors for deciding as to whether there is arbitration agreement is next question. Resolution to that is simple-it needs to be seen if agreement contains clauses which provides for arbitration pertaining to disputes which have arisen between parties to agreement. Legislative policy and purpose is essentially to minimize Court’s intervention at stage of appointing arbitrator and this intention is incorporated in Sec. 11(6A) ought to be respected.”

SC in M/s Duro Felguera, S.A. interpreting Sec. 11(6A) of the Arbitration and Conciliation Act, 1996 as amended in 2016

Well wisher of the month R.Rajagopalan, Advocate, Bengaluru

Tit Bits

An 8 days relay hunger strike organized by Advocates Association Bengaluru, commenced on 05-02-2018 and ended in three days after appointment of four judges.

In a function held at Raj Bhavan on 12-02-2018 Governor Vajubhai Vala administered oath of office to Justice Dinesh Maheshwari, as the 29th chief justice of Karnataka High Court. Chief Minister Siddaramaiah, his cabinet colleagues, judges and government officials attended the function.

Born on May 15th, 1958, Justice Mahaeshwari passed B.Sc (Hons) in Physics in Maharaja’s College, Jaipur. Obtained LLB from Jodhpur University in 1980 and enrolled as an Advocate on March 8th, 1981. He was appointed as a judge of Rajasthan High Court on September 2nd, 2004. He was transferred to Allahabad High Court on March 2nd, 2015 before being elevated as the chief justice of Meghalaya High Court on February 24th, 2016. His date of retirement is 14th May 2020.

On 14-02-2018 K.S.Dixit, S.G.Pandit, R.Devadas, B.M. Shyam Prasad and S.Sunil Dutt Yadav, Advocates, were sworn in as additional judges of Karnataka High Court. Their tenure will be for 2 years.

Election to Karnataka State Bar Council is scheduled to be held on Tuesday the 27th March 2018.

During February 2018 Lahari Foundation provided Medical assistance of Rs.20,000/- to Ms.Saraswathi and Rs.10,000/- to Mr.T.Venkatappa, Advocates.

Obituary **We regret to inform the sad demise of the following**

- On 12-01-2018 retired Justice G.P.Shivaprakash (70), passed away at Bengaluru.
- On 19-01-2018 K.V.Hegde (74), Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 22-01-2018 Y.S.Krishna Murthy, Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 22-01-2018 G.V.Thimmappaiah (80), Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 26-01-2018 N.Ranjith Kumar (35), Advocate, died in a road accident at Yelahanka when the car he was travelling was hit by a speeding truck.
- On 28-01-2018 M.Siddagangaiah (82), Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 29-01-2018 Eshwar M.Gollalli (61), Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 29-01-2018 S.V.Venkataswamy (32), Advocate, died reportedly by murder.
- On 29-01-2018 Prof. Dr. G.B. Raj Advocate, died of cardiac arrest at Bengaluru.

To **BOOK-POST**

.....

.....

.....